

Karin Persson Björklund

Tillbakablick på skolåren 1936 - 1943

Vår familj flyttade våren 1934 från Vasatorps gård vid Helsingborg till Grönhults gård i Stenestad. Efter två år var det dags för mej att börja skolan. I klass ett och två hette vår fröken Anna Bohman/Nilsson. Efter två år fick vi flytta tvärs över korridoren till mellanskolan. Klass tre och fyra var i samma sal. Här fick vi en yngre fröken som hette Kajsa Hjortsberg. Nu fick vi också börja med slöjd och då med samma fröken. Efter ytterliggare två år i mellanskolan fick vi flytta upp för backen till storskolan. Klass fem, sex och sju var i samma sal. Här fick vi en manlig lärare som hette Paul Jansson. Vägen gick alldeles utanför skolan så de nedersta rutorna i fönstren var målade med vit färg, för barnens bästa. Här fanns repstegar och bom så nu fick vi mer tillfälle till gymnastik. Vid vackert väder var det utegymnastik, handboll, fotboll och höjdhopp. Trädgårdsskötsel fanns också på schemat. På sångtimmarna tog lärarens fru Asta, hand om oss. När läraren var inkallad, vikarierade hon också.

En dag på terminen hade vi skurlov. Skolvaktmästaren skulle då skura golven. Han skulle också bära in ved och elda så att det blev varmt i skolsalarna när skoldagen började. Många barn hade lång väg att "pulsa" i snön. Lunchen bestod av medhavda smörgåsar och kanske en flaska mjölk. Vi åt ute i "samlingsrummet" sittande på bänkar med skofack inunder.

På våren kunde vi få lov för att plantera granplantor och på hösten för att plocka potatis. Bäst var det på de gårdar som hade potatissprätt. Då låg potatisen uppe på jorden. Vi började klockan åtta. Hade en timma till middag och slutade klockan fem. Då hade vi tjänat sju kronor.

Fortsättningsskolan var på jullovet sista terminen. Då fick vi cykla till Kågeröd. Det var mest att lära sig fylla i blanketter av olika slag. När vi slutat klass sju, gick vi flickor några veckor i skolköket. Vi fick vara i samlingsrummet där vi fick elda i den stora järnspisen. Vi skulle laga en varmrätt med efterrätt. Äggen var då "ransonerade", så vi fick använda äggersättningsmedel. Vi som hade ägg hemma, kunde ta med oss och baka av.

Någon konfirmationsundervisning var det inte i Stenestad, utan endast i Kågeröd och då på vintern. För att slippa cykla den långa vägen på vintern, valde jag, Elly och Nina, "sommarläsningen" i Norra Vram. Den varade några veckor, före konfirmationen. Det hörde till att gå i kyrkan varje söndag. För att slippa cykla den långa vägen, även på söndagarna, fick vi gå i kyrkan, hemma i Stenestad. Vi var tre flickor som lydigt gick till kyrkan och placerade oss längst fram som sed var. Strax före högmässan skulle börja, kommer församlingens präst (inga namn) som en "furie" ut från sakristian och med hög röst säger han. Försvinn, jag vill inte se Er här framme, utan sätt Er längst bak. Vi åhörde gudstjänsten från sista bänken. Det hela slutade med att mina föräldrar anmälde händelsen till domkapitlet i Lund.

Trots att det passerat många år är det många starka minnen från 1940 talet som dyker upp. Mycket snö och kallt. Öresund var också i farozonen för "Kung Bore". Tyskarnas intåg i Danmark. Finska vinterkriget. Svenska frivilliga trupper vandrar över gränserna för att hjälpa Finland. Min bror Ove som idag är åttio år var en av de många. Vi skolbarn sålde små kuponger för tio öre styck, med texten: för Finlands väl. Det stickades hjälmskydd, knäskydd och strumpor i nästan varje hem som skulle till Finlands soldater.

Det var ransoneringskort på mat och kläder och därtill ett särskilt personkort. Bensinen ransonerades och privatbilarnas däck fick lämnas till "Kronan". Gengasen blev ersättning för bensinen. Röda Korset anordnade sjukvårdskurser i skolan. Vi fick sommarförläggningar. Delar av regementen flyttade ut på gårdarna. På Grönhult hade vi två förläggningar från I 11 i Växjö. Det var en mängd utrustning. Manskap, hästar, tält, kärror, cyklar, koktross m. m. De skulle även ha ett sovrum samt rum för expedition, där det alltid stod en vakt, utanför ingången. Två officerskockar skulle ha tillgång till vårt kök. Officerarna fick bättre mat än manskapet. Det fanns även elektriker, sadelmakare och cykelmakare som skulle ha ett "krypin". Att gå till "markan" och köpa godis var spännande.

Kontakten med yttervärlden var dagstidningen, radio och telefonen. Ibland var det två abonnenter på samma nummer, så därför blev det A och B. Exempel blev då signalerna till A, två stycken och till B, tre stycken. Till Grönhult hade vi nummer trettio. Stenestad hade Kågeröd som postadress. Där var Vicktor Malmgren, postman. Magleröd hade Ljungbyhed som postadress. Där hette postmannen, Åberg. På hemväg från skolan hämtade vi posten i Anna Lydahls affär.

Nöjen på den tiden var i regel inte så märkvärdiga. Stenestad Folkets Hus, där Margit och Henning spelade, var ju hemmaplan. Till SLU- möten blev det lite längre. Vi var några som bestämde oss för att åka. Någon ringde Egon Thomasson som hade taxi. Det spelade inte så stor roll med antalet, bara vi fick plats. Klöva Hallar fanns också. Vi hade

även studiecirkel. Det kunde vara talövningar, frökänedom eller orientering. Vi hade alltid roligt och bra kamratskap. I dag finns endast delar av Grönhult kvar, sedan en eldsvåda förstörde boningshuset, för några år sedan. Ladugårdslängan och svinhuslängan med sina tjocka gråstensväggar, kan säkert stå kvar i många år ännu. Intressanta är de uppgifter som huggits in i stenar på båda längorna. Romerska siffror talar om byggnadsåren. Namnen på byggherre och byggmästare, är också inhuggna. Ett verkligt kulturarv.

När jag och min man, år 2006, tog en promenad till Grönhult, var det en förändrad bild som mötte oss. Jag vill ge en eloge till Dragesholm för att allt var uppsnyggt och prydligt efter branden.

Våra barndomsminnen från Grönhult, kan ingen eldsvåda ta ifrån oss.